

ISARC

5. INTERNATIONAL PALANDOKEN SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS

18-19 MARCH 2023

**ERZURUM/TURKEY
CONGRESS PROGRAM**

Join Zoom Meeting:

Meeting ID: 851 1742 4332

Passcode: 066583

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/85117424332?pwd=dFZ5NFJzWXBmTkF6RGljQUM4MDA4dz09>

PARTICIPATING COUNTRIES

**Albania/Algeria/ Azerbaijan /Canada/Georgia/Germany/Hungary/India/Kazakhstan/
Malaysia/Morocco/Nigeria/North Macedonia/Pakistan/
Romania/Serbia/ South Africa /Ukraine/Vietnam**

NUMBER OF INTERNATIONAL PARTICIPANTS: 135

NUMBER OF TURKEY PARTICIPANTS: 127

TOTAL NUMBER: 262

TÜRKİYE’DE “ÖRGÜT İKLİMİ” KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERE YÖNELİK BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Ahmet ABALI

Bartın University, Graduate School, Department of Business Administration, PhD Student
Kutlubey Campus

ORCID: 0000-0002-7879-6462

Prof. Dr. Şaban ESEN

Bartın University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration, Kutlubey
Campus

ORCID: 0000-0002-1261-5788

ÖZET

Örgüt iklimi, örgüt içerisindeki insan faktörünün birbiriyle olan ilişki yapısını ifade eden bir kavramdır. Diğer bir deyişle örgüt içindeki dominant olan psikolojik durumdur. Araştırmada, YÖKTEZ - Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde 1990-2022 döneminde, içerisinde örgüt iklimi kavramı geçen lisansüstü tezler belli değişkenlere göre değerlendirilmiş ve bibliyometrik analize tabi tutulmuştur. Bu kapsamda, 34 doktora ve 188 yüksek lisans türünde olmak üzere toplamda 222 tez incelenmiştir. İncelenen lisansüstü tezlerin durumunu özetlemek adına bibliyometrik analiz tekniği araştırma yöntemi olarak kabul edilmiştir. Araştırma neticesinde en çok yayınlanan lisansüstü tezin 2019 senesinde ve alan yazına en çok katkı yapan üniversitenin Marmara Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Örgüt iklimi konusunda ele alınan lisansüstü tezlerin büyük bölümünün sosyal bilimler enstitüsü ve işletme ana bilim dalı tarafından, yüksek lisans düzeyinde ve işletme konusunda hazırlandığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt iklimi, Lisansüstü Tezler, Bibliyometrik Analiz

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES ON “ORGANIZATIONAL CLIMATE” IN TURKEY

ABSTRACT

Organizational climate is a concept that expresses the relationship structure of the human factor in the organization. In other words, it is the dominant psychological state in the organization. In the research, graduate theses, which include the concept of organizational climate, in the period of 1990-2022 at Higher Education Institution National Thesis Center were evaluated according to certain variables and subjected to bibliometric analysis. In this context, a total of 222 theses, including 34 doctoral and 188 master's theses, were examined. In order to summarize the status of the examined postgraduate theses, the bibliometric analysis technique was accepted as a research method. As a result of the research, it was determined that the most published postgraduate thesis was in 2019 and the university that contributed the most to the literature was Marmara University. It has been observed that most of the postgraduate theses on organizational climate are prepared by

the institute of social sciences and the department of business administration, at the graduate level and on business administration.

Keywords: Educational sciences, Organizational climate, Graduate Theses, Bibliometric Analysis

1.GİRİŞ

Belli bir araştırma konusunu, daha önceden belirlenmiş farklı değişkenler ekseninde, sistematik bir biçimde düzen oluşturup büyük boyutta kataloglar meydana getirmeye ve sayısal veriler haline getirilerek nicel boyutta analizler oluşturmaya imkân sağlayan çalışmalar bibliyometrik analiz araştırmalarıdır (Özel ve Kozak, 2012). Araştırma alanının kat ettiği ilerlemeyi tespit edebilmek amacıyla o konuda yayınlanan tezleri inceleyen bibliyometrik çalışmalara yönelim gün geçtikçe artış göstermektedir (Küçüköğlü ve Ozan, 2013).

Bu çalışma ile artan bibliyometrik araştırmalara bir yenisi eklenecektir. Bu kapsamda örgütler için önemli bir konu olan ve gün geçtikçe önem kazanan örgüt iklimi kavramı ele alınacaktır. 1960 yılından bu yana örgüt iklimi kavramı, araştırmacıların dikkatini üzerinde toplamış, kişiler üzerinde örgütlerin etkisini anlamlandırmaya ve insanların örgüt içindeki tutum ve davranışlarını araştırmaya imkân sağlamıştır (Ertekin, 1978). Çalışma ile Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında 1990-2022 dönemine ait örgüt iklimi konusunu ele alan lisansüstü tezler, belli değişkenler dâhilinde ele alınarak analiz edilecektir.

Ulusal yazında örgüt iklimi konusunda yapılan bibliyometrik analizler ele alındığında yükseköğretim kurumu ulusal tez merkezi veri tabanından lisansüstü tezlerin değerlendirilmesine yönelik çalışmaya denk gelinmemiştir. Ayrıca örgüt iklimi alanında yapılacak araştırmaların mevcut durumunun tespit edilmesi açısından da araştırma alana artı değer katacak ve bu konuyu ele alan araştırmacılara rehber olacaktır. Bu amaçlar doğrultusunda, örgüt iklimi konusundaki tezlerin yılları, türü, konuları, yayımlandıkları üniversite, enstitü ve anabilim dalları araştırmacılara sunulmuştur.

2.YÖNTEM

Araştırmada 1990-2022 döneminde ve bu yıllarda dâhil olmak üzere Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında yayımlanan lisansüstü tez çalışmaları bibliyometrik analiz ile “yıl, enstitü, ana bilim dalı, üniversite, tür ve konu” değişkenleri açısından incelenmiştir. Bu kapsamda ulaşılan verilerin analiz işlemi SPSS programı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucu elde edilen veriler sıklık ve yüzde değerleri ile belirtilmiştir.

3.BULGULAR

Bulgular bölümünde Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında “örgüt iklimi” anahtar sözcüğü ile elde edilen 188 yüksek lisans ve 34 doktora lisansüstü tez verileri sıklık ve yüzde

analizlerine tabi tutularak tablolar halinde verilmiştir. Ulaşılan tezlerin yıl dağılımı incelendiğinde; en fazla lisansüstü tezin 2019 yılında (%15,3) yayımlandığı görülmüştür ve bu veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yıllara Göre Tezlerin Dağılımı

Yayımlanan Yıl	Sıklık	Yüzde
1990	1	,4
1993	1	,4
1995	1	,4
1996	5	2,2
1997	4	1,8
2000	3	1,3
2003	2	0,9
2005	7	3,1
2006	8	3,6
2007	6	2,7
2008	4	1,8
2009	8	3,6
2010	2	,9
2011	7	3,1
2012	9	4,0
2013	10	4,5
2014	11	4,9
2015	7	3,1
2016	16	7,2
2017	15	6,7
2018	13	5,8
2019	34	15,3
2020	16	7,2
2021	21	9,4
2022	11	4,9
TOPLAM	222	100,0

Tablo 2’de enstitülere göre lisansüstü tez çalışmalarının dağılımı bulunmaktadır. Yayımlanan tezlerin ilk üç sırası incelendiğinde, 156’sı Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde, 29’u Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde hazırlanmıştır.

Tablo 2. Enstitüye Göre Tezlerin Dağılımı

Enstitü	Sıklık	Yüzde
Sosyal Bilimler Enstitüsü	156	70,2
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	29	13,0
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	20	9,0
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	13	5,8
Savunma Bilimleri Enstitüsü	2	,9
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	,4
Yurt Dışı Enstitüsü	1	,4
TOPLAM	222	100,0

Tablo 3’te ana bilim dallarına göre lisansüstü tez çalışmalarının dağılımı bulunmaktadır. Dağılım ele alındığında 113 lisansüstü tezin İşletme ana bilim dalında, 29 tezin Eğitim Bilimleri ana bilim yapıldığı tespit edilmiştir.

Buna dağılıma göre; örgüt iklimi konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin büyük bölümü yükseköğretim kurumlarının İşletme ana bilim dalları tarafından (%50,9) bünyesinde hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 3. Ana Bilim Dalına Göre Tezlerin Dağılımı

Ana Bilim Dalı	Sıklık	Yüzde
İşletme	113	50,9
Eğitim Bilimleri	29	13,0
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	8	3,6
Kamu Yönetimi	7	3,1
Psikoloji	6	2,7
Turizm İşletmeciliği	6	2,7
Beden Eğitimi ve Spor	6	2,7
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	5	2,2
Sağlık Yönetimi	4	1,8
İletişim	3	1,3
Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi	3	1,3
Büro Yönetimi	3	1,3
Hemşirelikte Yönetim	3	1,3
Savunma Yönetimi	2	,9
Hemşirelik	2	,9
Temel Eğitim	2	,9
Genel İşletmecilik	2	,9
Tarım Ekonomisi	1	,4
Hastane ve Sağlık Kuruluşlarında Yönetim	1	,4
Toplam Kalite Yönetimi	1	,4
İlköğretim	1	,4
Sağlıkta Kalite Geliştirme ve Akreditasyon	1	,4
Yönetim ve Organizasyon	1	,4
Uluslararası İşletmecilik	1	,4
Sağlık Kurumları Yöneticiliği	1	,4
Eğitim Yönetimi ve Planlaması	1	,4
İnsan Kaynakları Yönetimi	1	,4
Halk Sağlığı	1	,4
Spor Yönetimi ve Rekreasyon	1	,4
Uluslararası Ticaret ve Finansman	1	,4
Okul Öncesi Eğitimi	1	,4
Eğitim Bilimleri Eğitimi	1	,4
Yönetim Bilimleri	1	,4
Antrenörlük Eğitimi	1	,4
Yenilikçilik ve Girişimcilik	1	,4
TOPLAM	222	100,0

Tablo 4’de lisansüstü tez çalışmalarının yapıldığı yükseköğretim kurumlarının listesi bulunmaktadır. Marmara Üniversitesi bünyesinde 23, Beykent Üniversitesi bünyesinde 17 adet tez hazırlandığı tespit edilmiştir. Tabloya göre; en fazla tez Marmara Üniversitesi (%10,3) bünyesinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı

Tezin Yayınlandığı Üniversite	Sıklık	Yüzde
Marmara Üniversitesi	23	10,3
Beykent Üniversitesi	17	7,6
İstanbul Üniversitesi	8	3,6
Dokuz Eylül Üniversitesi	8	3,6
Gazi Üniversitesi	8	3,6
Dumlupınar Üniversitesi	8	3,6
Selçuk Üniversitesi	7	3,1
Atatürk Üniversitesi	6	2,7
Ankara Üniversitesi	6	2,7
Yeditepe Üniversitesi	6	2,7
Bahçeşehir Üniversitesi	6	2,7
İstanbul Gelişim Üniversitesi	5	2,2
İstanbul Aydın Üniversitesi	5	2,2
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	5	2,2
Hacettepe Üniversitesi	4	1,8
Kocaeli Üniversitesi	4	1,8
Dicle Üniversitesi	4	1,8
Çağ Üniversitesi	4	1,8
İstanbul Ticaret Üniversitesi	4	1,8
Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	4	1,8
Çukurova Üniversitesi	3	1,3
Gaziantep Üniversitesi	3	1,3
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	3	1,3
Maltepe Üniversitesi	3	1,3
Ufuk Üniversitesi	3	1,3
Uludağ Üniversitesi	2	,9
Bolu İzzet Baysal Üniversitesi	2	,9
Pamukkale Üniversitesi	2	,9
Yıldız Teknik Üniversitesi	2	,9
Trakya Üniversitesi	2	,9
İnönü Üniversitesi	2	,9
Zirve Üniversitesi	2	,9
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	,9
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	2	,9
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	,9
Mersin Üniversitesi	2	,9
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2	,9
Aksaray Üniversitesi	2	,9
Siirt Üniversitesi	2	,9
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	2	,9
Adıyaman Üniversitesi	2	,9
Kara Harp Okulu Komutanlığı	2	,9
Gebze Yüksek Teknoloji Üniversitesi	1	,4
Ege Üniversitesi	1	,4

Kastamonu Üniversitesi	1	,4
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	,4
Gediz Üniversitesi	1	,4
Celal Bayar Üniversitesi	1	,4
Okan Üniversitesi	1	,4
Yakın Doğu Üniversitesi	1	,4
Fırat Üniversitesi	1	,4
Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi	1	,4
Kayseri Üniversitesi	1	,4
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	,4
Giresun Üniversitesi	1	,4
Karabük Üniversitesi	1	,4
Bayburt Üniversitesi	1	,4
Anadolu Üniversitesi	1	,4
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	,4
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	,4
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	,4
Haliç Üniversitesi	1	,4
Sakarya Üniversitesi	1	,4
Düzce Üniversitesi	1	,4
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	1	,4
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi	1	,4
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1	,4
Hitit Üniversitesi	1	,4
Kırklareli Üniversitesi	1	,4
İstanbul Kültür Üniversitesi	1	,4
Avrasya Üniversitesi	1	,4
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	,4
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1	,4
TOPLAM	222	100,0

Tablo 5'e incelendiğinde yayımlanan tezlerin 188'i yüksek lisans 34'ü ise doktora türündedir. Hazırlanan tezlerin çok büyük bir bölümü yüksek lisans tezi (%84,6) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5. Yayımlanan Tezlerin Türü

Tez Türü	Sıklık	Yüzde
Yüksek Lisans	188	84,6
Doktora	34	15,3
TOPLAM	222	100,0

Çalışma kapsamında ele alınan tezlerin konu bakımından taratıldığında ise 99 tezin işletme konusu dâhilinde, 52 tezin eğitim ve öğretim konusu dâhilinde, 12 tezin sağlık kurumları yönetimi ve 11 tezin kamu yönetimi konusu dâhilinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Konular	Sıklık	Yüzde
İşletme	99	44,5
Eğitim ve Öğretim	52	23,4
Sağlık Kurumları Yönetimi	12	5,4
Kamu Yönetimi	11	4,9
Turizm	8	3,6
Psikoloji	7	3,1
Spor	6	2,7
Hemşirelik	5	2,2
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	5	2,2
Hastaneler	4	1,8
Halkla İlişkiler	2	,9
Savunma Sanayi Teknolojileri	2	,9
Bankacılık	2	,9
Sivil Havacılık	2	,9
Sağlık Yönetimi	1	,4
Siyasi Bilimler	1	,4
Bilgi ve Belge Yönetimi	1	,4
Ekonomi	1	,4
Çevre Mühendisliği	1	,4
TOPLAM	222	100,0

4. SONUÇ

1990-2022 yılları arasında örgüt iklimi konusunda yayımlanan 188 yüksek lisans ve 34 doktora tezi belli değişkenler dâhilinde ele alınmıştır. Araştırma neticesinde; en fazla tezin 2019 yılında alan yazına kazandırıldığı ve bu tarih itibariyle lisansüstü tezlerde niceliksel bir artışın olduğu görülmektedir. Örgüt iklimi konusuna katkı sunan yükseköğretim kurumlarının tez yayım sırasına bakıldığında ilk sırada Marmara Üniversitesi, ikinci sırada Beykent Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi üçüncü sırada ise Konya Selçuk Üniversitesi gibi üniversitelerin öncü olduğu görülmektedir. Örgüt kültürü konusunda yayımlanan tezler en fazla Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde ve İşletme Ana Bilim Dalı'nda yayımlanmıştır. Bunun sebebi, bu konunun öncelikli olarak sosyal bilimler enstitüsü ele alınmasından dolayı olabileceği düşünülmektedir. Fakat çalışma neticesin ulaşılan veriler incelendiğinde örgüt ikliminin çok disiplinli bir alanda çalışma zeminine uygun yapısından dolayı farklı enstitü ve anabilim dallarında da çalışıldığı görülmüştür.

Örgüt iklimi alanında lisansüstü tezlerin daha çok yüksek lisans düzeyinde yapıldığı tespit edilmiştir. Örgüt iklimi kavramı ağırlıklı olarak işletme alanının konusu olarak bilinmesine rağmen kavram, eğitim ve öğretim alanında da fazlaca kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Türkiye'de örgüt iklimini sağlık sektörü açısından ele alan çalışmaların sayısı da ciddi düzeydedir. Çalışma örgüt iklimi üzerine çalışacak araştırmacılar için kolaylaştırıcı bir yön sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Ertekin, Y. (1978). *Örgüt İklimi*. Ankara: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.

Küçüköğlü, A. & Ozan, C. (2013). sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.

Özel, Ö. H. & Kozak, N. (2012). Turizm pazarlaması alanının bibliyometrik profili (2000- 2010) ve bir atıf analizi çalışması. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 715-733.

İnternet: Yükseköğretim Kurulu, Ulusal Tez Merkezi. Web: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, Erişim: 21.12.2022. Tarihinde alınmıştır.